● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

Srečanje moščanskih pevskih zborov

V 11. številki Nsk smo na kratko poročali o srečanju moščanskih pevskih zborov, ki ga je pripravila občinska ZKO. Kljub različnim mnenjem se je predsedstvo zveze letos odločilo organizirati srečanje pevskihj zborov v športni dvorani Kodeljevo, saj je bila s tem dana možnost, da se pevci predstavijo širšemu krogu poslušalcev. Zlasti velja to za otroške in mladinske pevske zbore, ki so doslej nastopali v manjših dvoranah in starši zaradi velikega števila pevcev niso imeli možnosti poslušati svojih otrok.

Po tej plati je bil namen dosežen. Lahko pa ugotovimo, da ta velika dvorana kljub dobremu ozvočenju ni primerna za nastope pevskih zborov, saj sta onemogočeni intimnost in neposrednost podajanja, s tem pa je okrnjena tudi celovitost umetniške vrednosti zborovskega petja.

Popoldanski koncert otroških in mladinskih pevskish zborov, posvečen tudi praznovanju dneva mladosti, je bil množičen prikaz zborovskega petja naših osnovnih šol. Po uvodni besedi predsednika ZKO Srečka Čoža je predstavnica vseh osnovnih šol prebrala svečano zaobljubo vseh novosprejetih učencev v ZSMS. V koncertnem programu so se nato predstavili: dva otroška in mladinski pevski zbor OŠ Vide Pregarc, ki so jih pripravile tovarišice Marija Potočnik, Breda Thurnher in Ana Zupan, otroški in mladinski pevski zbor OŠ Jožeta Moškriča pod vodstvom Štefke Kozamernik, otroški in mladinski pevski zbor OŠ Toneta Trtnika-Tomaža pod vodstvom Dušana Kobala, otroški pevski zbor OŠ Dolsko pod vodstvom Nežke Čadove, otroški pevski zbor OŠ Leopolda Maška-Boruta pod vodstvom Metke Povalej, otroški pevski zbor OŠ Edvarda Kardelja pod vodstvom Marte Gambergar, mladinski pevski zbor OŠ Karla Destovnika-Kajuha pod vodstvom Darje Dežman in mladinski pevski zbor OŠ Adolfa Jakhla pod vodstvom Aleksandre Lebar.

Vsak od zborov je zapel po tri pesmi raznih avtorjev, katerih izbor je bil ponekod bolj, ponekod manj posrečen. Enako lahko rečemo tudi za izvedbo in interpretacijo posameznih pesmi.

V bodoče bo treba nuditi zborovodjem več strokovne pomoči, pa naj si bo z organiziranjem seminarjev za zborovodje ali pa s pomočjo in svetovanjem mentorjev — strokovnih sodelavcev. Za zaključek koncerta so vsi zbori ob spremljavi harmonikarskega orkestra KUD Vide Pregarc pod vodstvom prof. Srečka Piškurja zapeli skupno pesem R. Gobca Kolo mladosti.

V večernem nastopu se je zvrstilo pet mešanih in en moški pevski zbor ter dva okteta. Predstavili so se: mešani pevski zbor Svoboda Zadvor pod vodstvom Dušana Kobala, mešani pevski zbor KUD Vide Pregarc pod vodstvom Janeza Trilerja, mešani pevski zbor Svoboda Zalog pod vodstvom Mavricija Slatnerja, mešani pevski zbor Vevče pod vodstvom Aste Baus, mešani pevski zbor Zveze društev upokojencev pod vodstvom Mavricija Slatnerja, mešani pevski zbor Bizovik, ki ga je vodil Stane Zadravec, oktet ŽITO pod vodstvom Vere Šolar in oktet Železniške postaje Moste pod vodstvom Franca Ranta. Prijavljena sta bila še zbora iz Novih Jarš (Jože Drobež) ter Pugled iz Lipoglava (Srdjan Ribarović), ki pa iz objektivnih razlogov nista nastopila (bolezen).

Podatek, da je trenutno v naši občini osem pevskih zborov in dva okteta, dovolj zgovorno priča, da je zanimanje za zborovsko petje iz dneva v dan večje. Prav v zadnjem času so se formirali trije novi zbori, od katerih sta dva že nastopila na reviji (Zadvor in zbor Zveze društev upokojencev).

Tudi za odrasle pevske zbore veljajo ugotovitve, ki smo jih zapisali za otroke in mladinske zbore. Vedeti je treba, da nekateri zbori delujejo v izredno težkih pogojih. Kljub temu je večina zborov dobro opravila svoje poslanstvo in se uspešno predstavila poslušalcem. Zlasti je ob koncu koncerta navdušil nastop združenih pevskih zborov, ki so ob spremljavi pihalnega orkestra Papirnice Vevče (dirigiral je Jože Hribršek) zapeli Pesem o slavi Radovana Gobca.

MILE Š.

Foto: Marjan Zaplotnik

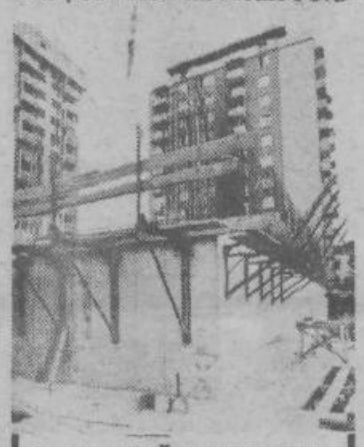

● DOM ŠPANSKIH BORCEV

Na zadnjem večjem gradbišču sredi centra Most raste dom španskih borcev. Iz globokih temeljev je že pognal v višino. Ali se bodo uresničile napovedi, da bomo prej kot v letu dni gledali v njem razne prireditve, se kot delegati dogovarjali in sporazumevali ter snovali smele načrte? Skratka — ali bomo prej kot v letu dni dobili prepotrebne prostore, ki jim bo delu v njih dajal ton duh španskih borcev, katerih v spomin raste novi dom?

AM

Za boljše obveščanje

● TOTRA

S člankom pod tem naslovm so začeli v Totri zdajati svoje ciklostirano interno glasilo delavcev njih delovne organizacije. V uvodnem prispevku odbora za informiranje beremo. Potreba po hitrem obveščanju vseh delavcev naše delovne organizacije nas je spodbudila, da smo začeli izdajati ta skromni Informator, ki bo izhajal glede na potrebo in pomen obvestil. Vemo, da so delavci Totre tudi po informativni dejavnosti vključeni v Savo Kranj in je zato toliko pomembnejša odločitev, da se o važnejših sklepih delavskega sveta, o delu družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov seznanijo še sami in tako omogočijo še s te strani nadaljnji razvoj samoupravnega svojega odločanja.

Odgovorni urednik je peter Derčič, naklada pa 230 izvodov.

● TEOL

Konec lanskega leta so tudi v Teolu izšle prve Informacije. Pomenile so začetek rednega dvomesečnega izhajanja istoimenskega glasila. Izvršni odbor OO sindikata je prevzel iniciativo. Tanja Kerševan in Nada Pipuš pa urejanje in seveda tudi angažiranje sodelavcev.

Plod njih prizdevanj je že šest številk glasila s članki o življenju in delu kolektiva na različnih področjih, tako gospodarsko-strokovnem kot družbenopolitičnem.

Sicer ciklostirano glasilo je skrbno urejeno in dosedanje številke dajo v Teolu upati na uspešno vključevanje tudi informiranja in nadaljnjo samoupravno rast tega kolektiva.

AM

● SOZD HP

Sestavljena organizacija združenega dela živilske industrije HP ali krajše SOZD HP (hrana — pijača) ima svoj sedež na Zaloški c. št. 40. Združuje 5500 delavcev v petih delovnih organizacijah iz vse Slovenije — HP Droga, HP Talis, HP Laško, HP Univit in HP Kolinska — lani pa so pristopili v SOZD tudi delavci Medexa.

Vrzel pri obveščanju te sestavljene organizacije so do lani izpolnjevale informacije v glasilih delovnih organizacij. Tedaj pa je KO ZS na ravni sozda dala pobudo za skupno glasilo. Izšlo je kot samostojna priloga vseh glasil delovnih organizacij. Letos pa je uredniški odbor izdal prvo številko samostojnega glasila, ki je našlo presenetljiv odziv in sprejem pri vseh delavcih sozda.

Marija F.

● KONCERT VEVŠKEGA PIHALNEGA ORKESTRA OB NJEGOVI 80-LETNICI

Vevčane radi poslušamo

Kaj je prijetnejše poslušati: boljši ljubiteljski ansambel ali slabšega poklicnega?

Slavnostno ozračje že pred začetkom koncerta na Vevčah v čast praznika krajevne skupnosti Vevče-Zg. Kašelj in seveda ob 80-letnici orkestra. Ogrevalni Preludij in improvizacije skladatelja Arenda, izrazi priznanj, Gallusove značke in plakete, priznanja občinske zveze kulturnih organizacij. Vevška dvorana in posamezniki v njej prisluhnejo glasbi okrog sebe in v *sebi — tako tisti na odru kot oni pred njim.*

Izbor del kaže zanesljivo roko dirigenta Jožeta Hriberška, ki avtoritativno vodi orkester tudi prek najzahtevnejših nalog sodobnih skladb. Vse to orkester sprejema in . . .

Webrov Concertino za klarinet in orkester op. 26 je delo iz železnega repertoarja klarinetistov, ki že obvladajo inštrument toliko, da lahko izražajo z njim tako intimno romantičnost melodije kot mojstrstvo tehnične zahtevnosti igranja. Solist Slavko Lenarčič se je predstavil kot tak. Nekaj tonskih zdrsljajev pripišimo začetni nervozi, prezgodnji vstop sredi drugega stavka je potrdil prej nestrpnost ustvarjalnosti reproduktivca kot kaj drugega — z dirigentom sta se takoj našla — pa pasaže na koncu, ki so mejile že na nenapisani glissando — vse to zbledi ob zlitju z orkestrom, ki le v nizkih, izdelanih tonih melodičnega dela Concertina solistu ni pustil do polne veljave.

Skladatelj **Henk van Lijnschhoten** je za glasbeni festival v švicarskem Ustru leta 1977 napisal **Tri caprice za pihalni orkester.** V Jugoslaviji so jih prvič izvedli Vevčani na tem koncertu. Veseli, kar zvijačno zaviti ritmi prvega dela, skoraj mračni kontrastni in harmonsko bogati drugi del in spet razgibani tretji folklorni rondo so dobili v orkestraših adekvatne izvajalce. Delo je izvenelo v celoti in podrobnostih, odziv dvorane je to samo potrdil.

Mojster **Bojan Adamič** je naslednjo skladbo, **Nemirko** — kot sam pripoveduje — napisal prav za Vevčane v obliki rapsodije z mnogimi elementi sodobne jazz in pop muzike. Idejo zanjo da je dobil v nenehnem gibanju kolesca pri uri, ki ji uravnava enakomernost tega gibanja. Pulzirajoči ritem pa ponazarja tudi vztrajno gibanje človeka in obdjajoče ga okolice. Orkester je bil zahtevni skladbi več kot kos in je navzoči avtor to izrazil tudi z osebno čestitko dirigentu in vsemu orkestru.

Zadnja skladba **Nova baročna suita** v treh stavkih (Uvertura, Air in Fuga) je bila domala nadaljevanje izziva prejšnje: skladatelj **Ted Huggens** slovi po skladbah v rockovskem slogu in se je s to suito prvič lotil dela za pihalni orkester. Vevčani so zelo dobro sledili polifonim melodičnim bravuram, se baročno zaneseno ustavljali v homofonih končnicah pa bili sposobni z obema izražati zabavni zvok sodobne slogovne adaptacije. Tehnične nadrobnosti, dveh skorajda ne kaže omenjati in gresta na rovaš drznosti izbora — ta pa je eden velikih vzvodov in porokov uspeha ter napredka.

Za notnimi stojali so pionirji, mladinci in starejši godbeniki vseh poklicev, vseh stopenj izobrazbe. Toda nekaj jih druži. Težnja po lepšem, boljšem v sebi in drugih. Kaj čutijo pri tem sami, lahko slutimo prek odgovorov, ki so jih dajali tudi na tem enournem koncertu. Zato se ni odveč vprašati: Kaj je prijetneje — poslušati boljši ljubiteljski ansambel ali slabšega poklicnega? Najbrž je iz premnogega srca na to vprašanje odgovoril v imenu pokrovitelja predsednik občinske skupščine Marjan Moškrič: »Vevčane radi poslušamo, kajti vedno znova vnašajo v svoje igranje vso srčnost in prizadetost ljubiteljstva, pa jo vse bolj plemenitijo tudi z močjo strokovnosti, znanja. Želimo, da bi še naprej bilo tako!«

AM

● OBISK V RAVENSBURGU

OVIR NI, ČE GOVORI SRCE

Preden smo obiskali Ravensburg, smo se člani delegacije pogovarjali predvsem o vseh mogočih oblikah sodelovanja z zdomci, evidentirali smo njihova možna vprašanja in predvideli njihovo zanimanje. Najbrž pa smo zanemarili preprosto govorjenje o vsakdanjih rečeh, o odnosih med ljudmi, o sreči, ki ji je ime domovina. Niti sanjalo se nam ni, da se hočejo naši gostitelji pogovarjati tako široko, prisrčno, nismo pričakovali, da so tako dobro organizirani in da imajo tako močno razvito potrebo po svojem, slovenskem društvu.

Ko smo prispeli v Ravensburg, prijetno mestece s približno 50.000 prebivalci, so nam gostitelji zelo preprosto, iskreno, predvsem pa človeško toplo povedali, da jim naš obisk veliko pomeni. Več kot smo si najbrž mislili mi! In ta »več« nas je kar malo zmedel. Toliko pozornosti nismo pričakovali. Mimogrede: v delegaciji smo bili predsedniki OK SZDL, ZPM, ZKO, predstavniki OŠ Edvarda Kardelja (med njimi je bilo 15 pionirjev) in delovnega kolektiva Olma.

Naslednjega dne dopoldne smo bili na slavnostni seji upravnega odbora slovenskega kulturno-športnega društva Planika, na kateri so nas seznanili z organiziranostjo, dejavnostjo, s problemi in načrti.

Zvedeli smo, da v Ravensburgu in okolici živi približno 5.000 Jugoslovanov, med njimi približno 700 Slovencev. Naši rojaki so zaposleni v številnih panogah, predvsem v gradbeništvu, trgovini in gostinstvu, zdravstvu, šolstvu, v socialnih službah in pri zasebnikih. Društvo, ki je bilo ustanovljeno 23. aprila 1978, šteje danes 107 članov in čutili smo, da se zavedajo poslanstva, ki ga imajo in so ga opredelili tudi v svojem statutu: širiti slovensko kulturo, običaje, jezik, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V okviru Planike deluje 5 sekcij:

a) folklorna, ki jo vodi Jožica Vodnjav; otepa se s prostorskimi problemi, toda sekcija je zelo aktivna, narodne noše pa v glavnem delajo kar sami;

b) pevska, ki je ponos društva; mešani pevski zbor vodi Frida Prešiček, ubrano petje pa jim zavidajo marsikateri;

c) smučarsko-planinska, ki je prek svojih članov osvojila številna prva mesta na tekmovanjih v Švici, Avstriji in Nemčiji; vodi jo Danilo Muršič;

č) kegljaška, ki jo vodi Lojze Zadravec, in

d) dramatska, ki je še bolj v povojih; vadijo po domovih, torej se ubadajo predvsem s prostorskimi težavami.

Sestavni del društva je tudi dejavnost slovenske dopolnilne šole. Upravnemu odboru Planike predseduje Darja Tičar, podpredsednik društva je Tone Kokol, blagajniška opravila pa vestno opravlja Franc Čuden.

Društvena dejavnost bo v bližnji prihodnosti še pestrejša, saj bodo dobili nove klubske prostore in člani društva že vneto razmišljajo o ustanovitvi lutkovne in šahovske sekcije.

Društvo goji tesne stike z OŠ Edvarda Kardelja iz Polja in z našo občinsko zvezo prijateljev mladine. Ob nedavnem obisku delegacije OK SZDL pa so z njo sklenili listino o trajnejšem medsebojnem povezovanju in sodelovanju. Člani moščanske delegacije so postali tudi prvi častni člani njih društva.

Na tej slovesnosti je bil prisoten tudi jugoslovanski generalni konzul v Stuttgartu France Presetnik, ki je orisal politiko zaposlovanja naših državljanov v tujini ter poudaril pomen stikov z domovino z vidika razvijanja narodne zavesti Slovencev v tujini, še posebej slovenskih otrok. Poudaril je, da je prav povezovanje otrok posebnega pomena, glede na vse intenzivnejšo politiko asimilacije. Prav zaradi vsega tega je treba več časa in sredstev zagotoviti našim otrokom, da ne bodo ostali odtujeni, temveč da bodo čutili domovino.

Vsekakor naši rojaki potrebujejo moralno in politično podporo. Ne gre jim toliko za finančna sredstva, ko se združujejo in organizirajo v društva. Pravijo, da se čutijo kot sestavni del domovine in da imajo zanje prav vse svoj konec — v domovini! Zavedajo se, da morajo vso skrb posvečati otrokom, zato že načrtujejo, kako bi vpeljali v društvu malo šolo in tako zagotovili delo s predšolskimi otroki.

Prav je, da informacijo z obiska naše delegacije v Ravensburgu obogatimo še z nekaj podatki: dogovorili smo se za nekatere konkretne oblike sodelovanja; predvsem kulturne in športne so bile v ospredju. Dogovorili smo se, da bodo otroci zdomcev že ta mesec letovali v počitniškem domu v Zambratiji in da bomo tudi staršem otrok skušali zagotoviti letovanje v bližini. Sprejeta je bila listina o trajnejšem povezovanju in sodelovanju društva Planika in OK SZDL Ljubljana Moste — Polje. Ob dnevu mladosti so rojaki pripravili proslavo s kulturnim programom, v katerem so sodelovali tudi učenci OŠ Edvarda Kardelja iz Polja, na proslavi pa so v mladinsko organizacijo sprejeli sedem pionirjev.

Potem ko so nam prijazni gostitelji pokazali nekatere turistične zanimivosti pokrajine, ko smo se dodobra spoznali z njimi, je prišlo prehitro slovo. Kratek čas ni ovira, če govori srce, če je čutiti iskrenost ljudi in odnosov. Po licih je spolzela prenekatera solza, v grlu je zastala beseda, vsem nam je bila tedaj ena domovina. Nekateri smo ji hiteli nasproti, drugi so jo čakali.

Vračali smo se bogatejši za spoznanja o enotnosti naših ljudi, o ljubezni do slovenske besede, o pripadnosti naši poti — o vsem, kar ne zamre, temveč ima svoj svetal smisel v delu in življenju naših rojakov.

Č. S.

● ŠOLSTVO ● ŠOLSTVO ●

● OB KONCU ENEGA IN PRED ZAČETKOM DRUGEGA ŠOLSKEGA LETA

Šole so — šol ni

V učilnicah osnovnih šol je utihnil vrvež. Otroška razposajenost, zvedavost, veselje se je preselilo na igrišča, v letovišča ali preprosto pod hišna okna. Obračun znanja v današnjem razmišljanju nima posebnega mesta. Težje in občutljivejše je vprašanje, kako organizirati vzgojnoizobraževalno delo v novem šolskem letu.

Nove učilnice bomo dobili v Novem Polju in v Novih Jaršah, s čimer se bomo izvili iz prostorske stiske v teh sredinah in zagotovili normalne prostorske možnosti za delo. Toda, tu je Štepanjsko naselje, kjer se bodo šestim oddelkom, ki že oblikujejo znanje v srednji šoli, priključili še trije, ki bodo svoje znanje in vedenje oblikovali v zgradbah OŠ Ledina, OŠ dr. Jožeta Potrča in OŠ Vide Pregarc. Ti učenci bodo v domačem okolju — Štepanjskem naselju — obiskovali šolo šele v naslednjem šolskem letu, ko bo zgrajeno novo šolsko poslopje. Pogovor s starši teh otrok prav gotovo ni bil prijeten, kljub temu, da smo za ureditev teh problemov napeli vse strune. Nismo se prepustili glasu Kar bo — pa bo. Pogled skoz okno osnovne šole v Štepanjskem naselju se nehote ustavi na dvigalnih žerjavih in betonskih sklopih nove fužinske soseske. V stanovanja se bodo vselili novi stanovalci, ki pa njih otroci v letošnjem šolskem in prihodnjem šolskem letu ne bodo mogli oblikovati znanj in spoznanj v svoji šoli. Gradnja osnovne šole v fužinski soseski se je kljub v celoti izdelani projektni dokumentaciji močno zavlekla. Osnovni razlog so finančna sredstva, ki so še posebej omejena ob istočasnem porastu investicijske vrednosti objekta. Šolo, ki ni vključena v program II. samoprispevka, bomo kljub vsemu morali pričeti graditi že letos, vendar ne bo nared, da bi v nji učitelji opravljali svoje delo. Kljub vsem resnim opozorilom, sklepom in stališčem prvi stanovalci fužinske soseske ne bodo mogli skupaj z delavci bodoče šole oblikovati življenja in dela, vplivati na možnosti družbenega življenja, na možnosti šolanja svojih otrok.

J. LAH